



TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 7736

Tarih : 03.10.2024

10/1841

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1993 yılında Muş'un Korkut ilçesine bağlı Vartinis (Altınova) köyünde gerçekleşen ve 9 yurttaşımızın hayatını kaybettiği Vartinis Katliamı, ülkemizin insan hakları ve hukukun üstünlüğü ilkelerine bağlılığı açısından önemli bir yara olarak halen belleklerde yer almaktadır. Olayın üzerinden yıllar geçmesine rağmen, sorumluların yargılanma sürecinde yaşanan gecikmeler, adaletin sağlanması ve mağdurların haklarının korunması noktasında önemli soruların yanıtlanması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda, katliamın tam olarak aydınlatılması, olayın faillerinin ve sorumlularının tespit edilerek adil yargılamanın sağlanması, mağdurların ve ailelerinin uğradıkları zararların giderilmesi, bu tür insan hakları ihlallerinin önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması ve toplumda bu olayın neden olduğu travmanın giderilmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

GEREKÇE

Vartinis Katliamı, 3 Ekim 1993 tarihinde Muş'un Korkut ilçesine bağlı Vartinis (Altınova) köyünde güvenlik güçlerinin düzenlediği bir operasyon sırasında, köyde yaşayan bir aileye ait evin ateşe verilmesi sonucu 9 yurttaşımızın yanarak feci şekilde hayatını kaybettiği trajik bir olaydır. Aynı aileden 7'si çocuk olmak üzere 9 kişi yangında yaşamını yitirmiştir. Bu katliam, ülkemizin insan hakları tarihinde derin yaralar açmış ve adalet arayışını uzun yıllar sürdüren bir toplumsal yara olarak kalmıştır.

Olayın hemen ardından başlayan yargı süreçleri, sorumluların yargı önüne çıkarılması noktasında ciddi eksiklikler ve gecikmelerle karşılaşmıştır. Yaşanan yargısal süreçlerin uzun yıllar sürmesi ve faillerin etkin bir şekilde cezalandırılmaması, adaletin tecelli etmesine engel olmuş ve mağdurların ailelerinin hak arayışını olumsuz etkilemiştir. Vartinis Katliamı davasında yargı süreci defalarca ertelenmiş, olayın baş failleri olarak gösterilen kişiler yıllar boyunca adaletten kaçabilmiş ve ancak 2016 yılında yargı önüne çıkarılabilmişlerdir. Bu süreçte, zamanaşımı gibi hukuki engellerin devreye girmesi, mağdur ailelerin adalet beklentilerini derinlemesine sarsmıştır.

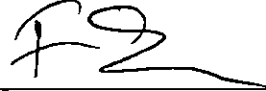
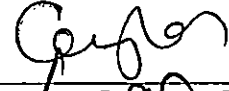
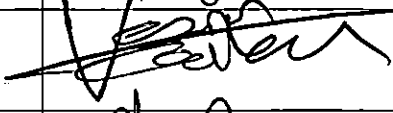
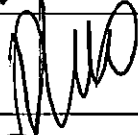
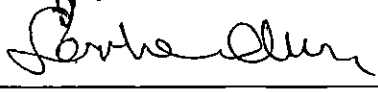
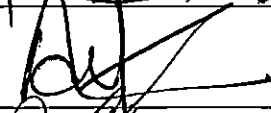
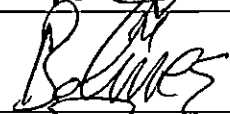
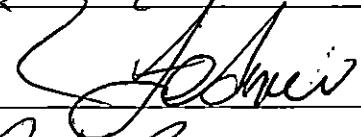
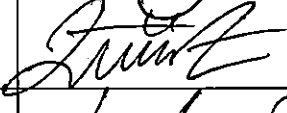
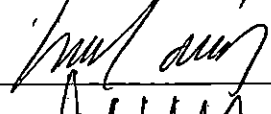
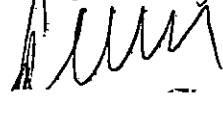
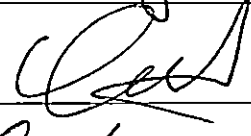
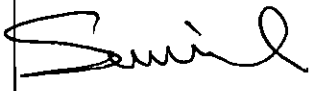
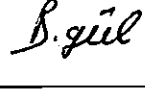
Bu katliamın bir diğer boyutu ise insan hakları ve hukukun üstünlüğü açısından devletin yükümlülüklerini yerine getirme sorumluluğudur. Devletin, vatandaşlarının yaşam hakkını koruma ve hukuk önünde hesap verebilirliği sağlama yükümlülüğü, bu olayda ağır şekilde ihlal edilmiştir. İnsan hakları bağlamında Vartinis Katliamı, yaşam hakkı, işkence yasağı ve devletin bu tür hak ihlallerine karşı etkin bir soruşturma yürütme yükümlülüğünü yerine getirmemesi gibi ulusal ve uluslararası normlar açısından ciddi bir ihlal olarak değerlendirilmelidir.

Olayın bir başka önemli yönü ise bu tür katliamların toplumsal ve psikolojik etkileridir. Vartinis Katliamı, yalnızca mağdurların ailelerini değil, aynı zamanda olayın yaşandığı bölgedeki halk üzerinde de derin travmalar yaratmış. Bu travmalar, yıllar geçmesine rağmen hâlâ etkisini sürdürmekte, toplumda adaletin sağlanamamış olmasından kaynaklı ciddi bir huzursuzluğa yol açmaktadır.

Vartinis Katliamı'nın aydınlatılması, hukuki boyutunun tamamlanması, mağdur ailelere yönelik adaletin sağlanması, benzer olayların tekrar yaşanmaması adına insan hakları ihlallerine karşı devletin alacağı önleyici tedbirlerin gözden geçirilmesi için kapsamlı bir inceleme yapılması zorunludur. Bu inceleme, hem devletin güvenlik güçlerinin faaliyetlerinin denetlenmesi hem de yurttaşların güvenlik ve adalet sistemine olan inancının yeniden tesis edilmesi açısından önem arz etmektedir.

Ayrıca bu tür olayların bir daha yaşanmaması için, özellikle devletin güvenlik politikaları çerçevesinde insan haklarına uygun uygulamaların geliştirilmesi, sorumluların zamanında ve etkili bir şekilde yargılanması ve toplumsal barışın sağlanması amacıyla gerekli hukuki ve idari reformların gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, Meclis tarafından yapılacak bir araştırma, hem geçmişin aydınlatılmasına katkı sağlayacak hem de gelecekte bu tür olayların yaşanmasını önleyici tedbirlerin alınmasını kolaylaştıracaktır.

Bu nedenlerle, Vartinis Katliamı'nın detaylı bir şekilde araştırılması, adaletin sağlanması, insan hakları ihlallerinin önlenmesi ve toplumsal barışın yeniden tesis edilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından bir araştırma komisyonu kurulması elzemdir.

1	NEJLA DEMİR	AĞRI	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
5	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
6	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	